The background of the slide is a light gray gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across it. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance.

OSOBNOSTI A UDÁLOSTI V HISTORICKÉ ČÁSTI UČEBNIC PRO VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A JEHO SVĚT

ONDŘEJ ŠIMIK

TEORETICKÝ ÚVOD

- VZDĚLÁVACÍ OBSAH A KURIKULÁRNÍ REFORMA - DOPORUČENÉ UČIVO V RPV ZV – MUSÍ VÉST K OČEKÁVANÝM VÝSTUPŮM (TUPÝ, 2005)
- SPECIFICKÁ SITUACE NA 1. STUPNI ZŠ (INTEGROVANÝ PŘEDMĚT ČLOVĚK A JEHO SVĚT) – PROPEDEUTIKA ŘADY PŘEDMĚTŮ NA 2. STUPNI ZŠ, RESP. VĚDNÍCH OBORŮ – ŠIROKÝ ZÁBĚR A ČASTO SLABÁ ORIENTACE V OBOROVÉM OBSAHU (STUDENTI UČITELSTVÍ)
- UČEBNICE JAKO KURIKULÁRNÍ PROJEKT (MAŇÁK, 2007) – „ZTĚLESNĚNÍ VZDĚLÁVACÍHO OBSAHU“
- VYUŽITÍ UČEBNIC JAKO ZDROJE VZDĚLÁVACÍHO OBSAHU, UČIVA UČITELI (MAŇÁK, 1998; SIKOROVÁ, 2010)
- POJEM JAKO NOSITEL VZDĚLÁVACÍHO OBSAHU (POČITATELNÁ JEDNOTKA) V UČEBNICI
- POJEM - LZE VYMEZIT DEFINICÍ, KTERÁ URČUJE NUTNÉ SPECIFICKÉ VLASTNOSTI, NEBO VÝČTEM PŘEDMĚTŮ, KTERÉ POD TENTO POJEM SPADAJÍ (POJMY KONKRÉTNÍ/ABSTRAKTNÍ; KLASIFIKACE POJMŮ PŘI MĚŘENÍ OBTÍŽNOSTI TEXTŮ – FAKTOGRAFICKÝ POJEM, ČÍSELNÝ POJEM, ODBORNÝ POJEM, OBECNÝ POJEM)
- BRUNEROVA TEORIE: FAKTA – POJMY - GENERALIZACE. (FAKT= KAREL IV. SE STAL ČESKÝM KRÁLEM V ROCE 1346), POJEM: KAREL IV. (FAKTOGRAFICKÝ POJEM)

CÍLE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

- ZJISTIT, JAKÉ POJMY OZNAČUJÍCÍ OSOBNOSTI OBSAHUJE HISTORICKÁ ČÁST UČEBNIC PRO VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A JEHO SVĚT (VLASTIVĚDU)
- ZJISTIT, JAKÉ (DATOVANÉ) UDÁLOSTI SE VYSKYTUJÍ V HISTORICKÉ ČÁSTI UČEBNIC PRO VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A JEHO SVĚT (VLASTIVĚDU)
- KATEGORIZOVAT POJMY DLE JEJICH VÝZNAMU (OSOBNOSTI) A CHRONOLOGIE (DATA)
- SROVNAT ČETNOSTI POJMŮ Z HLEDISKA JEJICH ZASTOUPENÍ V UČEBNICÍCH JEDNOTLIVÝCH NAKLADATELSTVÍ
- NA ZÁKLADĚ POJMOVÉ ANALÝZY NAČRTNOUT (POPSAT) KLÍČOVÉ UČIVO V TEMATICKÉM CELKU LIDÉ A ČAS Z POHLEDU AUTORŮ UČEBNIC

VÝZKUMNÁ METODA

- FREKVENČNÍ POJMOVÁ ANALÝZA
- KATEGORIZACE POJMŮ DLE VÝZNAMU (CELKEM 13 KATEGORIÍ)
- UDÁLOSTI A OBDOBÍ NEDATOVANÉ; PÍSEMNÉ ARTEFAKTY; POJMENOVÁNÍ LIDÍ (ROLE, STAVY, POVOLÁNÍ AJ.); JMÉNA ORGANIZACÍ/SPOLKŮ/FIREM/SKUPIN; VĚCI/PŘEDMĚTY; KONKRÉTNÍ HISTORICKÉ PAMÁTKY (NEMOVITOSTI); ARCHITEKTURA A ARCHITEKTONICKÉ PRVKY; STÁTNÍ ÚTVARY (ŘÍŠE/GEOGRAFICKÉ ÚZEMÍ); NÁRODY A RODY; ABSTRAKTNÍ POJMY/JINÁ POJMENOVÁNÍ/Z JINÝCH VĚD ČAS A SOUVISEJÍCÍ POJMY
- **OSOBNOSTI A UDÁLOSTI**
- STATISTICKÉ ZPRACOVÁNÍ (CHI-SQUARE TEST, MÍRY VARIABILITY)

VÝZKUMNÝ SOUBOR

- HISTORICKÉ UČIVO (ZÁKLADNÍ I ROZŠIŘUJÍCÍ) V **11 UČEBNIC OD 6 NAKLADATELSTVÍ**
- **KRITÉRIA VÝBĚRU:**
- 1) MUSÍ OBSAHOVAT HISTORICKÉ UČIVO (VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÁŽÍCÍ SE K TEMATICKÉMU OKRUHU LIDÉ A ČAS (DŘÍVE HISTORICKÁ ČÁST VLASTIVĚDY))
- 2) MUSÍ DEKLAROVAT ZPRACOVÁNÍ V SOULADU S RÁMCOVÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMEM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PRO VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A JEHO SVĚT
- 3) EXISTENCE UČEBNIC PRO CELÉ DRUHÉ OBDOBÍ VZDĚLÁVÁNÍ V RÁMCI VZDĚLÁVACÍ OBLASTI ČLOVĚK A JEHO SVĚT (TEDY PRO 4. I 5. ROČNÍK)
- 4) EXISTENCE PLATNÉ SCHVALOVACÍ DOLOŽKY MŠMT.
- (K POČÁTKU ROKU 2015-ZAHÁJENÍ VÝZKUMU)

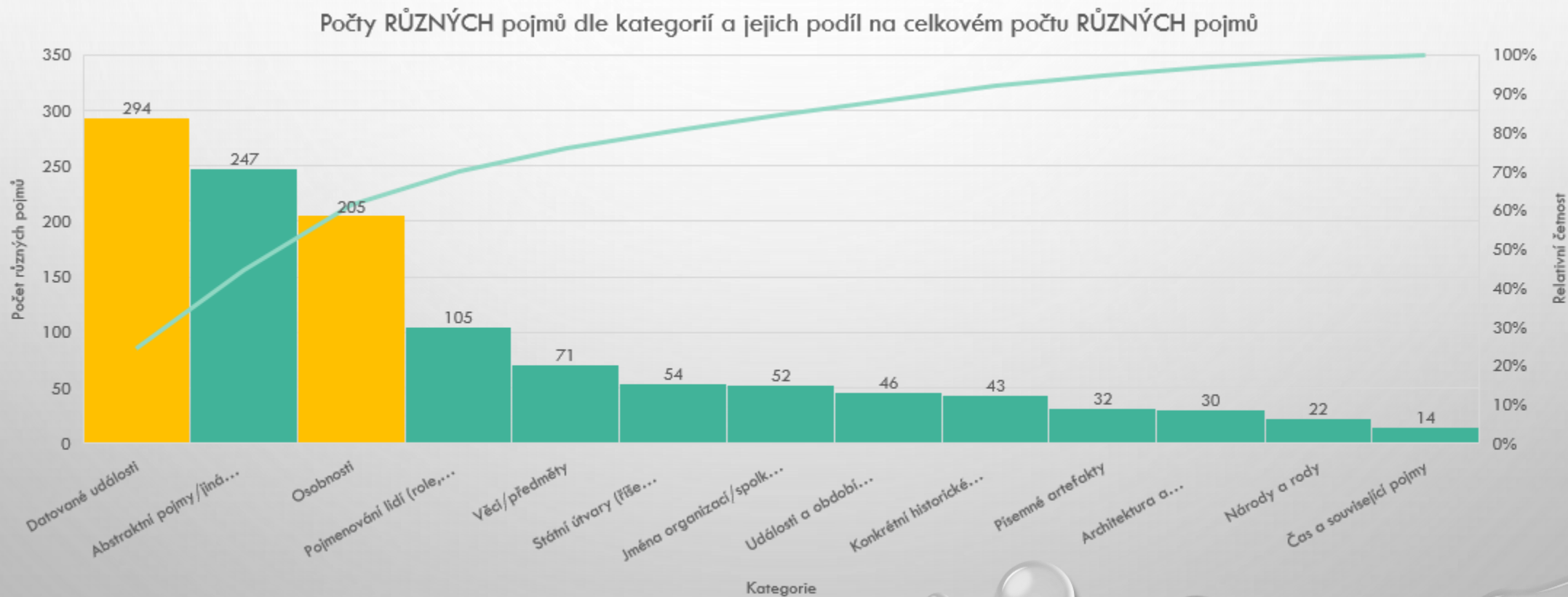
VÝZKUMNÝ SOUBOR

- **ALTER:** OBRAZY ZE STARŠÍCH ČESKÝCH DĚJIN + ALTER: OBRAZY Z NOVĚJŠÍCH ČESKÝCH DĚJIN
- **DIDAKTIS:** ČLOVĚK A JEHO SVĚT - UČEBNICE PRO 4. ROČNÍK ZÁKLADNÍ ŠKOLY + ČLOVĚK A JEHO SVĚT - UČEBNICE PRO 5. ROČNÍK ZÁKLADNÍ ŠKOLY
- **FRAUS:** ČLOVĚK A JEHO SVĚT - SPOLEČNOST 4 + ČLOVĚK A JEHO SVĚT - SPOLEČNOST 5
- **NOVÁ ŠKOLA S.R.O.:** VLASTIVĚDA 4 - HLAVNÍ UDÁLOSTI NEJSTARŠÍCH ČESKÝCH DĚJIN + VLASTIVĚDA 5 - VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI NOVÝCH ČESKÝCH DĚJIN
- **PRODOS:** LIDÉ A ČAS - UČEBNICE PRO 4. A 5. ROČNÍK
- **SPN:** VLASTIVĚDA 4 + VLASTIVĚDA 5

VÝSLEDKY - CELKOVÉ

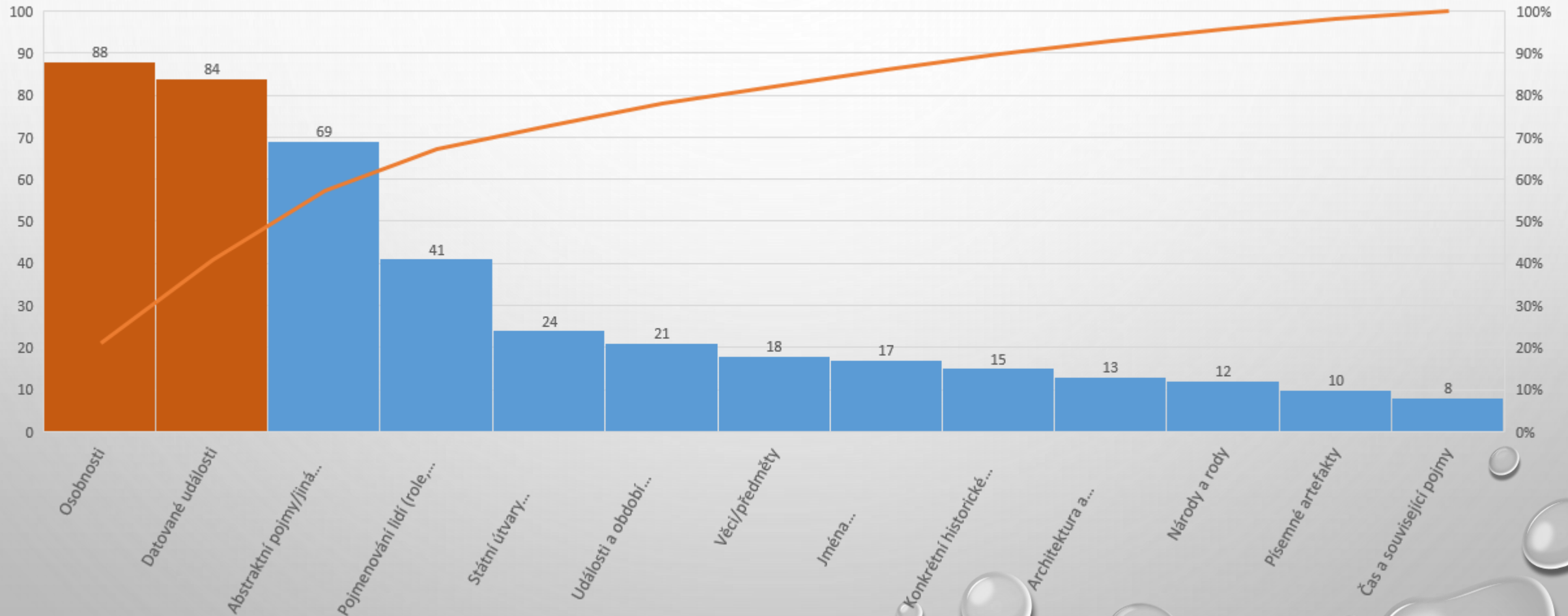
- 1211 VŠECH POJMŮ (RŮZNÝCH)
- 294 POJMŮ OZNAČUJÍCÍ DATOVANOU UDÁLOST (NAPŘ. 1620 – BITVA NA BÍLÉ HOŘE)
- 205 OSOBNOSTÍ (NAPŘ. MISTR JAN HUS)
- $294+205=$ **499** POJMŮ UDÁLOSTÍ A OSOBNOSTÍ

SLEDOVANÉ KATEGORIE POJMŮ V RÁMCI VŠECH IDENTIFIKOVANÝCH POJMŮ (44 %)

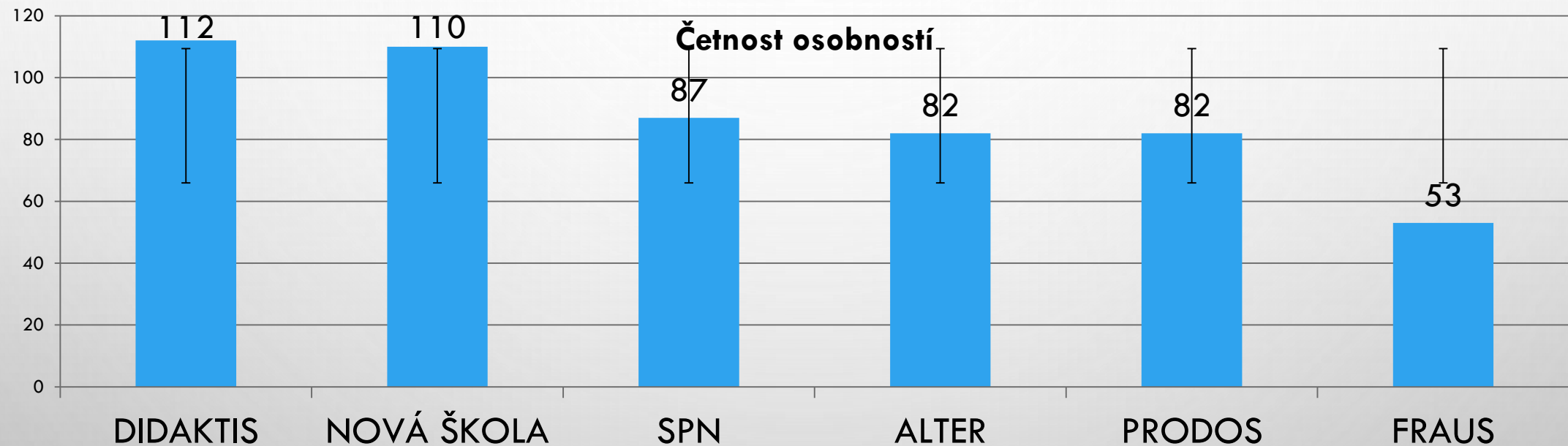

SLEDOVANÉ KATEGORIE POJMŮ V RÁMCI VŠECH IDENTIFIKOVANÝCH POJMŮ (44 %)

Průměrný počet pojmů na nakladatelství

SROVNÁNÍ ČETNOSTI OSOBNOSTÍ DLE NAKLADATELSVÍ

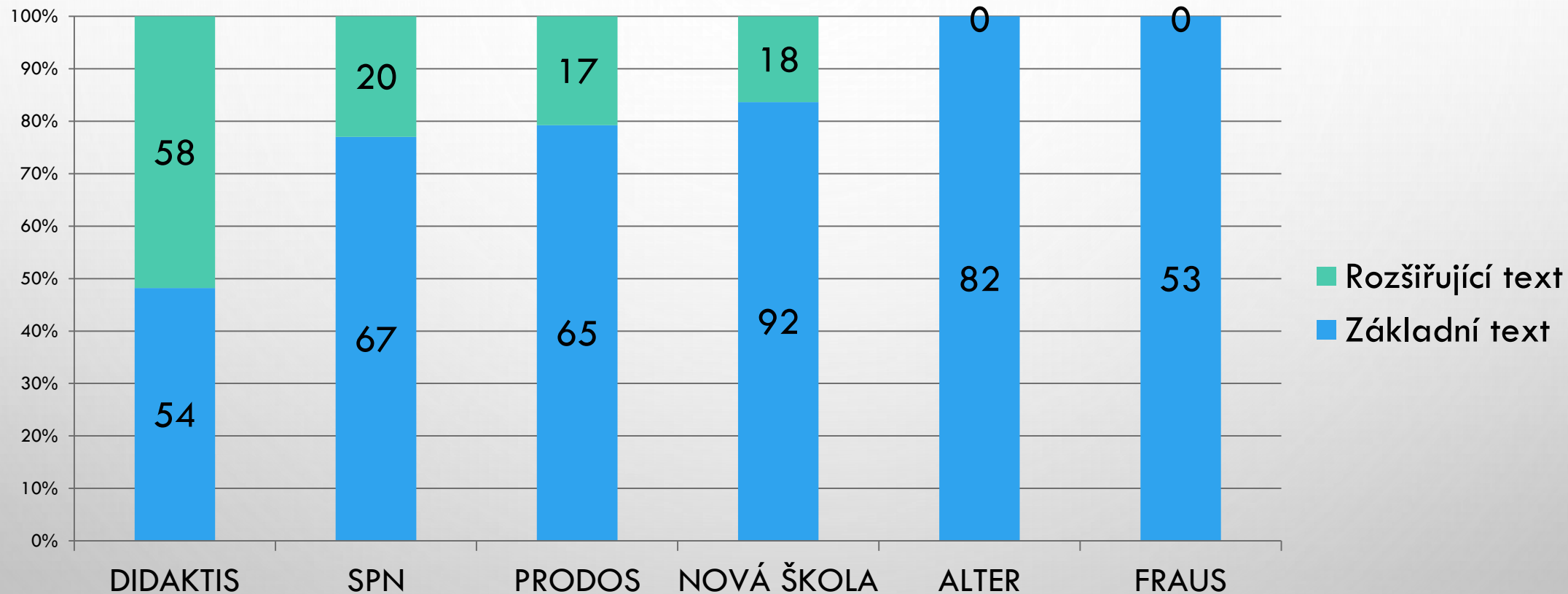

SROVNÁNÍ ČETNOSTI OSOBNOSTÍ DLE NAKLADATELSTVÍ (CHI-TEST P=0.000)

Průměr 86 osobností (ZÁKLADNÍ+ ROZŠÍŘUJÍCÍ TEXT)	DIDAKTIS	NOVÁ ŠKOLA	SPN	ALTER	PRODOS	FRAUS
Odchylka od průměru	+31%	+28,6%	+1,8%	-3,6%	-3,6%	-53,2%

Průměr = 66,7 pojmu (ZÁKLADNÍ TEXT)	DIDAKTIS	SPN	PRODOS	NOVÁ ŠKOLA	ALTER	FRAUS
Odchylka od průměru	-19,0%	+0,4%	-2,5%	+37,9%	+22,9%	-40,0%

POMĚR POČTU OSOBNOSTÍ V ZÁKLADNÍM/ROZŠIŘUJÍCÍM TEXTU

OSOBNOSTI – SROVNÁNÍ MEZI NAKLADATELSTVÍMI (SPOLEČNÉ POJMY/OSOBNOSTI)

Počet nakladatelství	Počet pojmů	Relativní četnost	Kumulativní četnost	Kumulativní četnost v %
6	23	11,2%	23	11,2%
5	15	7,3%	38	18,5%
4	17	8,3%	55	26,8%
3	21	10,2%	76	37,1%
2	36	17,5%	112	54,6%
1	93	45,1%	205	100,0%

KLÍČOVÉ OSOBNOSTI (V 6TI NAKLADATELSTVÍCH)

- VELKOMORAVSKÁ KNÍŽETA **RASTISLAV** A **SVATOPLUK**
- VĚROZVĚSTOVÉ Z BYZANTSKÉ ŘÍŠE **CYRIL (KONSTANTIN)** A **METODĚJ**
- PŘEMYSLOVSKÁ KNÍŽATA **SV. VÁCLAV**, JEHO BRATR **BOLESLAV I.** A KRÁL (**PŘEMYSL OTAKAR I. A II., VÁCLAV II. A III.**)
- **JAN LUCEMBURSKÝ** A JEHO ŽENA **ELIŠKA PŘEMYSLOVNA, KAREL IV.**
- DOBA HUSITSKÁ: **JAN HUS** A **JAN ŽIŽKA**.
- JAGELLONCI: **LUDVÍK JAGELLONSKÝ** (VE SPOJITOSTI S VYMŘENÍM RODU JAGELLONCŮ)
- HABSBUROVÉ: **FERDINAND HABSBUROVSKÝ** (JAKO PRVNÍ HABSBUROVSKÝ NA ČESKÉM TRŮNĚ) A DÁLE NEJDÉLE VLÁDNOUCÍ HABSBUROVSKÝ **FRANTIŠEK JOSEF I.**
- OBDOBÍ VLÁDY HABSBUROVSKÝCH: **JAN ÁMOS KOMENSKÝ**.
- 20. STOLETÍ: **TOMÁŠ GARRIQUE MASARYK**, NACISTICKÝ VŮDCE **ADOLF HITLER** A ČESKÝ/ČESKOSLOVENSKÝ PREZIDENT **VÁCLAV HAVEL**.
- **JEŽÍŠ KRISTUS** (V KONTEXTU VYSVĚTLOVÁNÍ KŘESŤANSKÉHO NÁBOŽENSTVÍ).
- PŘEVÁŽNÁ VĚTŠINA OSOBNOSTÍ JSOU **PANOVNÍCI** (KNÍŽATA, KRÁLOVÉ, CÍSAŘI ČI PREZIDENTI). KROMĚ NICH JE TO JEDNA MANŽELKA KRÁLE, KNĚŽÍ A KAZATEL, VOJEVŮDCE A UČITEL NÁRODŮ.

OSOBNOSTI UVÁDĚNÉ V 5, RESP. 4 NAKLADATELSTVÍCH (NADPOLOVIČNÍ VĚTŠINA)

- **5 NAKLADATELSTVÍ**

- **PANOVNÍCI A JEJICH MANŽELKY:** SÁMO, BOŘIVOJ I., DRAHOMÍRA, BŘETISLAV I., VÁCLAV IV., ZIKMUND LUCEMBURSKÝ, JIŘÍ Z PODĚBRAD, RUDOLF II., MARIE TEREZIE, JOSEF II., EDVARD BENEŠ, KLEMENT GOTTWALD, GUSTAV HUSÁK

- **OSTATNÍ:** ANEŽKA ČESKÁ, BEDŘICH SMETANA

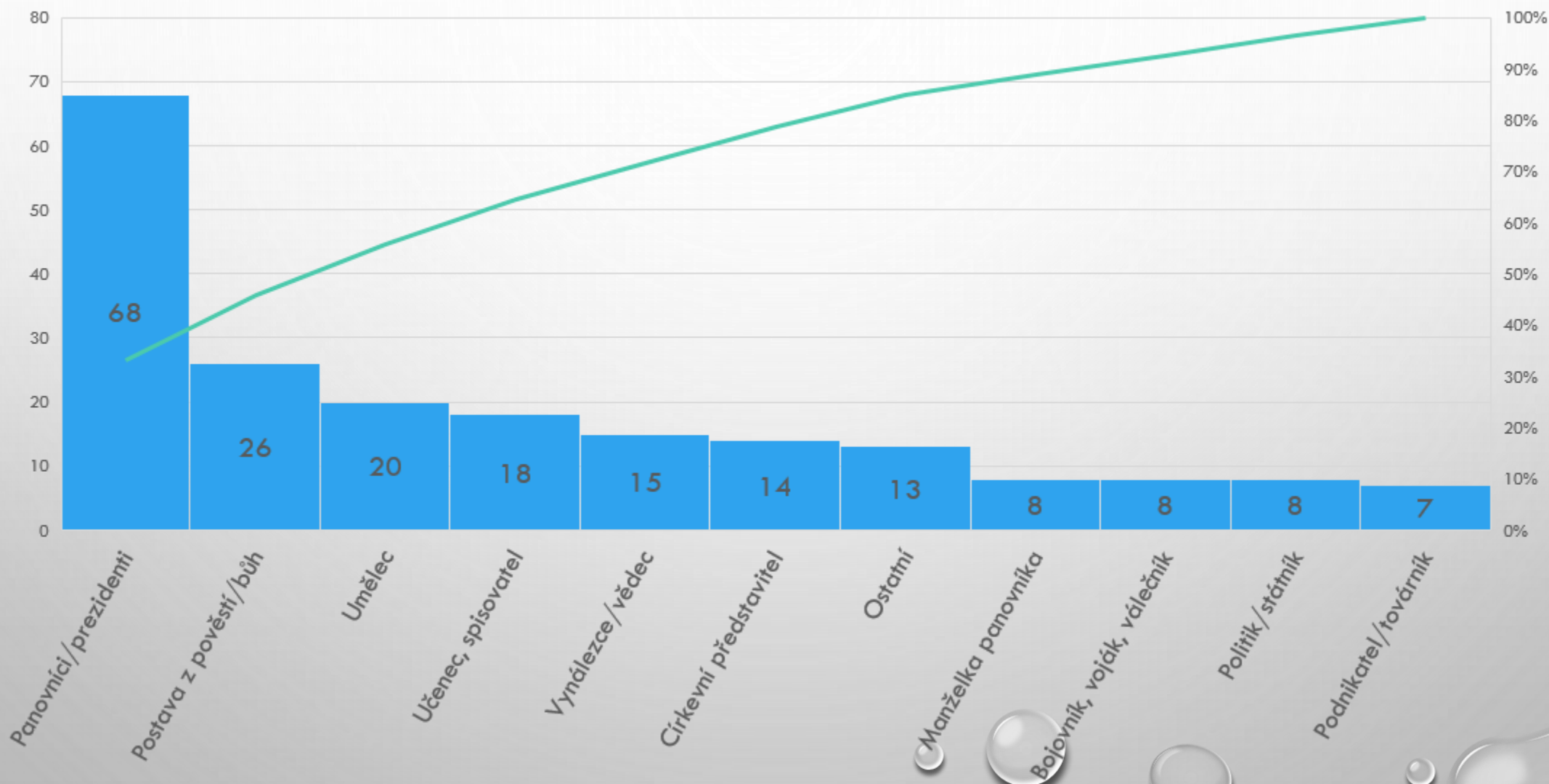
- **4 NAKLADATELSTVÍ**

- **PANOVNÍCI A JEJICH MANŽELKY:** LUDMILA, MOJMÍR I., VRATISLAV II., LADISLAV POHROBEK, MATYÁŠ KORVÍN, VLADISLAV JAGELLONSKÝ, FERDINAND II., MATYÁŠ II., REINHARD HEYDRICH,

- **OSTATNÍ:** LIBUŠE, KOSMAS, MIKOLÁŠ ALEŠ, KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ, JOSEF JUNGSMANN, FRANTIŠEK PALACKÝ, TOMÁŠ BAŤA, ALEXANDR DUBČEK

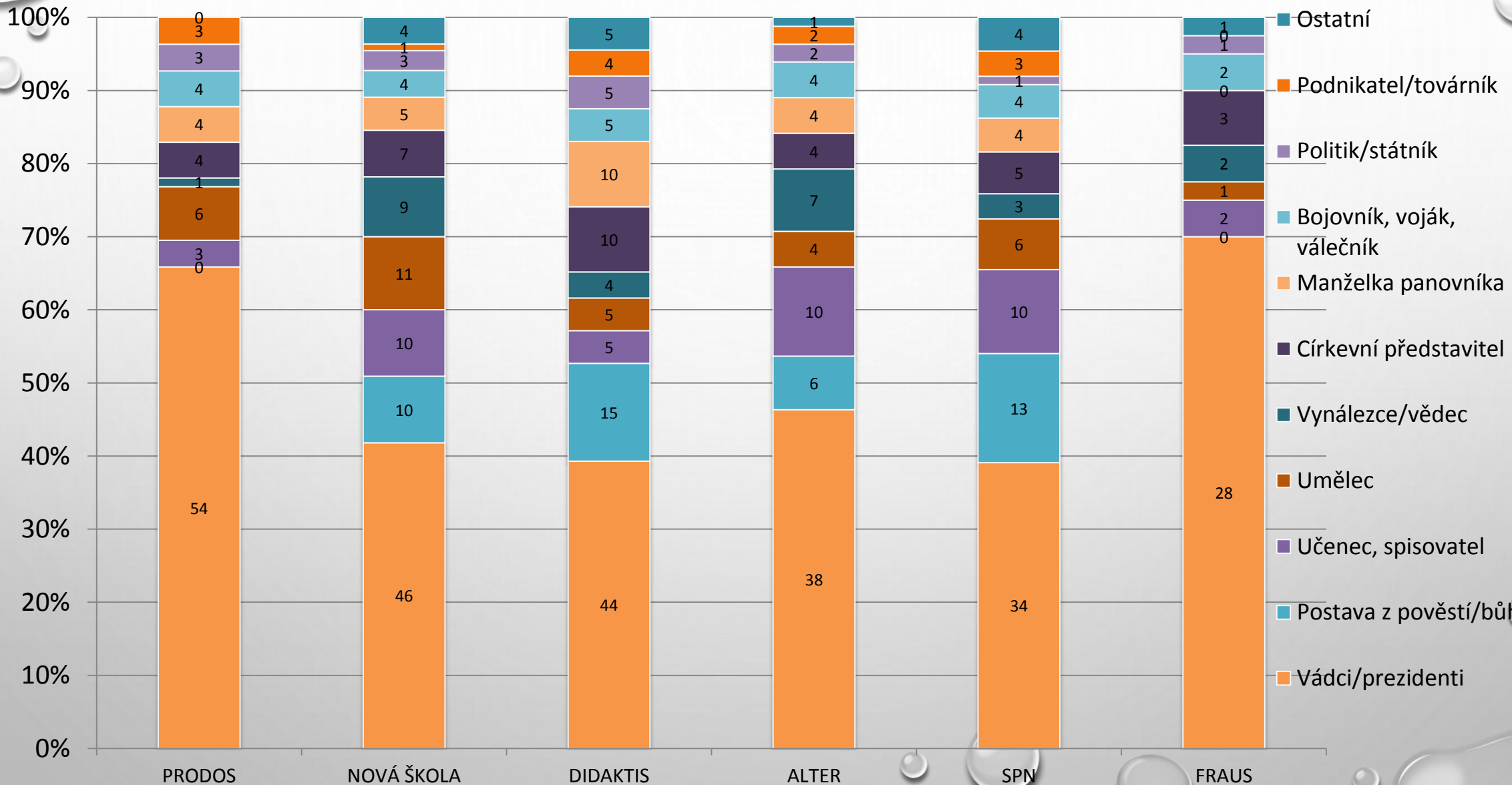
OBDOBÍ	Historická osobnost zmíněná ve většině učebnic zkoumaných nakladatelství (ve 4 a více)
Pověsti	Libuše
Sámová říše (7. století)	Sámo
Velká Morava (9. století)	Mojmír I., Rastislav, Svatopluk, Cyril, Metoděj
Přemyslovská knížata (10. – 11. století)	Bořivoj I., Ludmila, Drahomíra, sv. Václav, Boleslav I., Břetislav I., Vratislav II., Kosmas
Přemyslovští králové (12. – 13. století)	Přemysl Otakar I. a II., Václav II. a III., Anežka česká
Lucemburkové (14. století)	Jan Lucemburský, Eliška Přemyslovna, Karel IV., Václav IV., Zikmund Lucemburský
Husitské období a doba Jiřího z Poděbrad (15. století)	Jan Hus, Jan Žižka, Ladislav Pohrobek, Jiří z Poděbrad, Matyáš Korvín
Jagellonci (přelom 15. a 16. století)	Vladislav Jagellonský, Ludvík Jagellonský
Habsburkové (16. – 19. století)	Ferdinand I. Habsburský, Jan Amos Komenský, Ferdinand II., Rudolf II., Matyáš II., Marie Terezie, Josef II., František Josef I., Bedřich Smetana, Mikoláš Aleš, Karel Havlíček Borovský, Josef Jungmann, František Palacký
Republika (20. století)	T. G. Masaryk, Tomáš Baťa, Edvard Beneš, Adolf Hitler, Reinhard Heydrich, Klement Gottwald, Alexandr Dubček, Gustav Husák, Václav Havel

Subkategorie historických osobností

Subkategorie historických osobností	n	%
Panovníci/prezidenti	68	33,17%
Postava z pověstí/bůh	26	12,68%
Umělec	20	9,76%
Učenec, spisovatel	18	8,78%
Vynálezce/vědec	15	7,32%
Církevní představitel	14	6,83%
Manželka panovníka	8	3,90%
Bojovník, voják, válečník	8	3,90%
Politik/státník	8	3,90%
Podnikatel/továrník	7	3,41%
Ostatní	13	6,34%
CELKEM	205	100%

SROVNÁNÍ SUBKATEGORIÍ DLE NAKLADATELSTVÍ

KONZISTENTNOST SUBKATEGORIÍ DLE POČTU

	relativní míra variability (VARIČNÍ KOEFICIENT)	SD (směrodatná odchylka)	Průměrný počet osobností
Panovníci/prezidenti	21%	8,5	40,7
Manželka panovníka	23%	0,9	3,8
Církevní představitel	43%	2,4	5,5
Učenec, spisovatel	52%	3,5	6,7
Umělec	54%	3	5,5
Bojovník, voják, válečník	55%	1,4	2,5
Politik/státník	62%	1,3	2,2
Vynálezce/vědec	65%	2,8	4,3
Ostatní	65%	2,9	4,5
Podnikatel/továrník	76%	1,9	2,5
Postava z pověstí/bůh	80%	5,9	7,3

PANOVNÍK (KNÍŽE, KRÁL, CÍSAŘ, PREZIDENT)

- **3:** KNÍŽATA - OLDŘICH, SPYTIHNĚV I., VRATISLAV I.; KRÁLOVÉ - VÁCLAV I.
- **2:** KNÍŽE – **PRIBINA**; KRÁLOVÉ - ALBRECHT I. HABSBURSKÝ, RUDOLF I. HABSBURSKÝ, MAXMILIÁN II., FRIDRICH FALCKÝ, KAREL VI., CÍSAŘ **NAPOLEON BONAPARTE**, DIKTÁTOR J. V. STALIN A PREZIDENT EMIL HÁCHA.
- **1:** 20 OSOBNOSTÍ: FRANCKÝ KRÁL **DAGOBERT I.**, PRVNÍ STŘEDOVĚKÝ ŘÍMSKÝ CÍSAŘ **KAREL I. VELIKÝ**, ČESKÁ KNÍŽATA BOLESLAV II., BŘETISLAV II. A VLADISLAV II. (TAKÉ ČESKÝ KRÁL), OTA V. BRANIBORSKÝ (PORUČNÍK ZA MLADÉHO KRÁLE VÁCLAVA II.), CÍSAŘ SVATÉ ŘÍŠE ŘÍMSKÉ KAREL V. A FERDINAND III., FRANCOUZSKÝ KRÁL **LUDVÍK XIV.**, PRUSKÝ KRÁL **FRIDRICH II.**, CÍSAŘ FRANTIŠEK I. RAKOUSKÝ. Z VŮDČÍCH OSOBNOSTÍ 20. STOLETÍ PAK SOVĚTŠTÍ VŮDCOVÉ **V. I. LENIN, L. I. BREŽNĚV** A **MICHAIL GORBAČOV**, SLOVENSKÝ PREZIDENT ZA 2. SV. VÁLKY **JOZEF TISO**, ANGLICKÝ PREMIÉR **WINSTON CHURCHIL**, ČESKOSLOVENSKÝ PREZIDENT ANTONÍN NOVOTNÝ. Z NEJNOVĚJŠÍ HISTORIE JSOU JEDNOU UVEDENI ČEŠTÍ PREZIDENTI VÁCLAV KLAUS A MILOŠ ZEMAN.

POLITIK/STÁTNÍK (8 OSOBNOSTÍ)

- **4:** ŘÍŠSKÝ PROTEKTOR **REINHARD HEYDRICH**,
- **3:** NÁSLEDNÍK TRŮNU **FRANTIŠEK FERDINAND D'ESTE** V SOUVISLOSTI S VYPUKNUTÍM 1. SVĚTOVÉ VÁLKY
- **1:** HUSITSKÝ HEJTMAN **JAN ROHÁČ Z DUBÉ**, HRABĚ **JAN ŠPORK** A **FRANTIŠEK VÁCLAV TRAUTTMANSDORFF**, STÁTNÍ KANCLÉŘ RAKOUSKÉHO CÍSAŘSTVÍ **METTERNICH**, Z NOVĚJŠÍ HISTORIE PAK ČESKOSLOVENSKÝ POLITIK **FRANTIŠEK KRIEGEL** A SLOVENSKÝ PREMIÉR **VLADIMÍR MEČIAR**.

OSOBNOSTI Z POVĚSTÍ/POHANŠTÍ BOHOVÉ

- ***LIBUŠE (4)***
- ***PRAOTEC ČECH, KROK, BŮH PERUN, PŘEMYSL ORÁČ (3)***
- ***BIVOJ, CTIRAD, HORYMÍR, KAZI, TETA, ŠÁRKA, BŮH VELES (2)***
- ***JEČMÍNEK, JITKA, KŘESOMYSL, RADSLAV A BOHOVÉ CERES, DAŽBOG, DIANA, DONAR, ESUS, FRIGA, MARS, MOKOŠ A TARANIS (1)***

Subkategorie osobnosti	Počet různých osobností	Počet celkem zmíněných osobností
		(celkový výskyt)
Umělci (hudebníci, malíři, herci aj.)	20	33
Spisovatelé (učenci)	19	41
Vynálezci (vědci)	15	26
CELKEM	54	100

UMĚLCI A SPISOVATELÉ

- **HUDEBNÍ SKLADATELÉ** (HUDEBNÍCI) *BEDŘICH SMETANA (5), JOSEF KAJETÁN TYL (3), ANTONÍN DVOŘÁK, LEOŠ JANÁČEK, JAROSLAV JEŽEK, FRANTIŠEK ŠKROUP (1), MALÍŘI MIKOLÁŠ ALEŠ (5), VOJTĚCH HYNAIS, FRANTIŠEK ŽENÍŠEK (2), JOSEF MÁNES A ITALSKÝ GUISEPPE ARCIMBOLDO (1). DALŠÍ UMĚLCI (1X ZMÍNĚNÍ) PAK BYLI HEREC, REŽISÉR FEHER FRIEDRICH, DIVADELNÍK MATĚJ KOPECKÝ, LOUTKAŘ JOSEF SKUPA, ARCHITEKTI MATYÁŠ Z ARRASU A JOSEF ZÍTEK (NÁVRH NÁRODNÍHO DIVADLA), HERCI VLASTA BURIAN, JIŘÍ VOSKOVEC A JAN WERICH.*
- **SPISOVATELÉ** *JAN AMOSE KOMENSKÝ (6), KAREL HAVLÍČEK BOROVSÝ, JOSEF JUNGSMANN, FRANTIŠEK PALACKÝ (4), ALOIS JIRÁSEK, BOŽENA NĚMCOVÁ (3), KAREL ČAPEK, KAREL HYNEK MÁCHA, JAN NERUDA A EDUARD ŠTORCH (2), JOSEF ČAPEK, SVATOPLUK ČECH, JOSEF DOBROVSKÝ, JAROSLAV FOGLAR, GOTTHOLD EPHRAIM LESSING (NĚMECKÝ BÁSNÍK), JOSEF VÁCLAV SLÁDEK A KAREL POLÁČEK (1)*

VĚDCI/VYNÁLEZCI (15)

- **3:** VYNÁLEZCE HROMOSVODU **PROKOP DIVIŠ**, OBLOUKOVÉ LAMPY **FRANTIŠEK KŘIŽÍK**)
- **2:** KONSTRUKTÉR PRVNÍHO PARNÍHO VOZU U NÁS **JOSEF BOŽEK**, VYNÁLEZCE KNIHTISKU **JOHANNES GUTTENBERG**, ASTRONOMOVÉ **JAN KEPLER** A **TYCHO DE BRAHE**, VYNÁLEZCE LODNÍHO ŠROUBU **JOSEF RESSEL**, BRATRANCI **VEVERKOVÉ** JAKO VYNÁLEZCI RUCHADLA, VYNÁLEZCE PARNÍHO STROJE **JAMES WATT**.
- **1:** FYZIK, MATEMATIK, ASTRONOM A INŽENÝR **FRANTIŠEK JOSEF GERSTNER**, PROFESOR ARCHEOLOGIE A ANTROPOLOGIE **KAREL ABSOLON**, LETECKÝ KONSTRUKTÉR A PRŮKOPNÍK LETECTVÍ **JAN KAŠPAR**, VĚDEC **JAN EVANGELISTA PURKYNĚ** ČI SVĚTOVÍ FYZIKOVÉ **ALBERT EINSTEIN** A **ISAAC NEWTON**.

MANŽELKY PANOVNÍKŮ (8)

- **5:** KNĚŽNA **LUDMILU** (MANŽELKA BOŘIVOJE I.) A **DRAHOMÍRU** (MANŽELKA VRATISLAVA I.)
- **3:** MANŽELKA KNÍŽETE OLDŘICHA (**BOŽENA**)
- **1:** **ANNA LUCEMBURSKÁ** (ČESKÁ) JAKO MANŽELKA ANGLICKÉHO KRÁLE RICHARDA II., **BLANKA Z VALOIS** (ŽENA KARLA IV.), **MARIE ANTOINETTA** (MANŽELKA LUDVÍKA XVI.) A MANŽELKA PRVNÍHO ČESKOSLOVENSKÉHO PREZIDENTA **CHARLOTTE GARRIGUE**

CÍRKEVNÍ PŘEDSTAVITELÉ

- **6:** REFORMÁTOR **JANA HUSA**, DVOJICI BRATRŮ, SLOVANSKÝCH VĚROZVĚSTŮ **CYRILA (KONSTANTINA) A METODĚJE** A HLAVNÍHO PŘEDSTAVITELE KŘESŤANSKÉ VÍRY **JEŽÍŠE KRISTA**
- **3:** BISKUP Z RODU SLAVNÍKOVců **VOJTĚCH** A KŘESŤANSKÝ **BŮH**
- **2:** **JAN NEPOMUCKÝ**
- **1:** INKVIZITORA **BOBLIGA**, PAPEŽE **JANA PAVLA II.**, JEZUITU **ANTONÍNA KONIÁŠE**, ŠUMPERSKÉHO DĚKANA **LAUTNERA** A NĚMECKÉHO REFORMÁTORA **MARTINA LUTHERA** (TI VŠICHNI V UČEBNICÍCH NAKLADATELSTVÍ DIDAKTIS JAKO DOPLŇUJÍCÍ UČIVO)

VÁLEČNÍCI/VOJÁCI

- **6:** *JAN ŽIŽKA*
- **3:** *MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK*
- **1:** LETEC *JOSEF FRANTIŠEK*, VÝSADKÁŘI *JOSEF GABČÍKA* A *JANA KUBIŠ*, VOJEVŮDCE *PROKOP HOLÝ* Z DOB HUSITSKÝCH VÁLEK, GENERÁL *WINDISGRÄTZ*, KTERÝ POTLAČIL SE SVÝM VOJSKEM REVOLUCI V PRAZE V ROCE 1848 A LEGIONÁŘ ZA 1. SVĚTOVÉ VÁLKY A PŘEDSTAVITEL ZAHRANIČNÍHO ČESKOSLOVENSKÉHO PROTINACISTICKÉHO ODBOJE GENERÁL *HELIODOR PÍKA*

PODNIKATEL/TOVÁRNÍK (7)

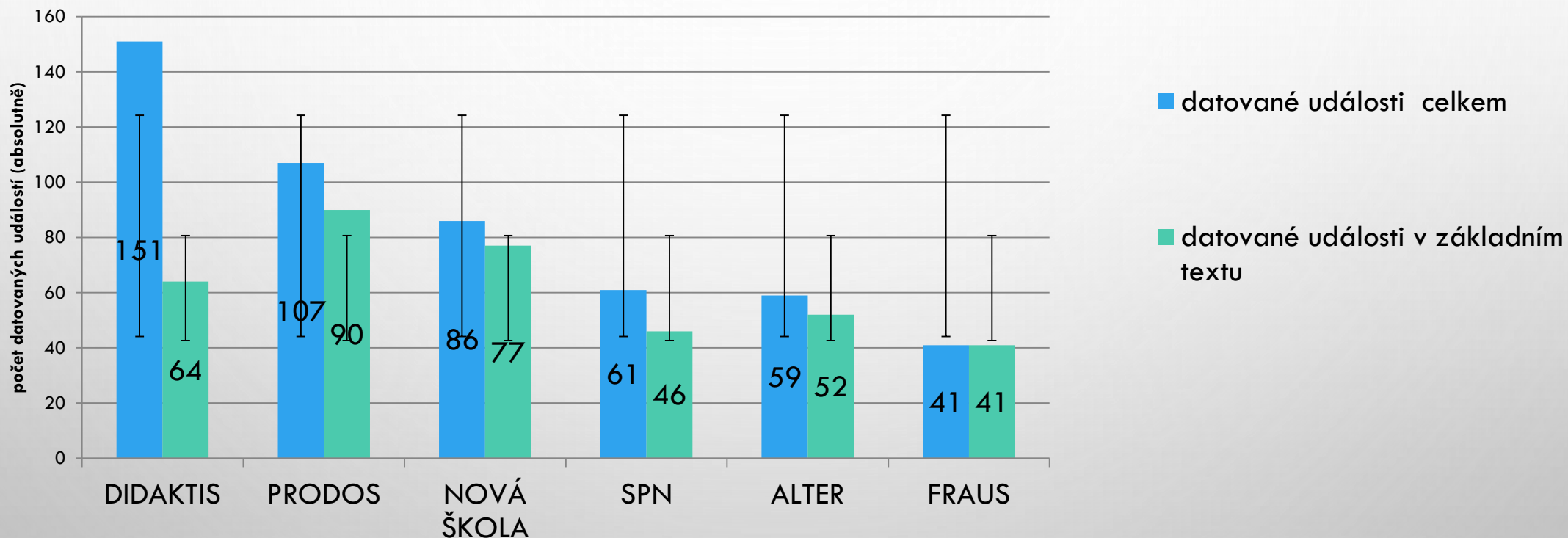
- **4: TOMÁŠ BAŘA** JAKO JEDEN Z NEJS LAVNĚJŠÍCH PODNIKATELŮ PRVNÍ REPUBLIKY
- **3: VÁCLAV KLEMENT A VÁCLAV LAURIN** (ZAKLADATELÉ SPOLEČNOSTI PRO VÝROBU JÍZDNÍCH KOL, POZDĚJI ROZŠÍŘENÉ NA AUTOMOBILKU)
- **2: EMIL ŠKODA** (ZAKLADATEL STROJÍRENSKÉ TOVÁRNY ŠKODA).
- **1: ALBERT KROC RAYMOND** (ZAKLADATEL MC DONALDU), **GOTTFRIED MÖLER** (TOVÁRNÍK S TEXTILEM V LIBERCÍ) A ŽIDOVSKÝ TOVÁRNÍK **FRITZ TUGENDHAT**, PO KTERÉM JE POJMENOVÁNA SLAVNÁ VILA V BRNĚ.

OSTATNÍ (13 OSOBNOSTÍ)

- 5: **ANEŽKA PŘEMYSLOVNA** (ČESKÁ) A KRONIKÁŘ **KOSMAS**
- 3: **JAN PALACH**
- 2: **MILADA HORÁKOVÁ**, **JAN OPLETAL** (OBĚŤ NACISTICKÉ OKUPACE), **MIROSLAV TYRŠ** (PODÍLEL SE NA ZALOŽENÍ TĚLOVÝCHOVNÉHO Hnutí SOKOL) A ZE STARŠÍ HISTORIE **JAN SLADKÝ KOZINA** (SYMBOL ČESKÉHO ODPORU V DOBĚ POBĚHORSKÉ).
- 1: KRONIKÁŘ **KRISTIÁN** , MOŘEPLAVEC **KRYŠTOF KOLUBMUS**, KAT **JAN MYDLÁŘ**, **JINDŘICH FÜGNER** (JEDEN ZE ZAKLADATELŮ SPOLKU SOKOL), ŘEČNÍK V PARLAMENTU **OTTO LECHNER** A ZAKLADATEL SPOLKU ŽEN **VOJTA NÁPRSTEK**.

DATOVANÉ UDÁLOSTI (CELKEM 294 RŮZNÝCH) – CHI-TEST 0.000

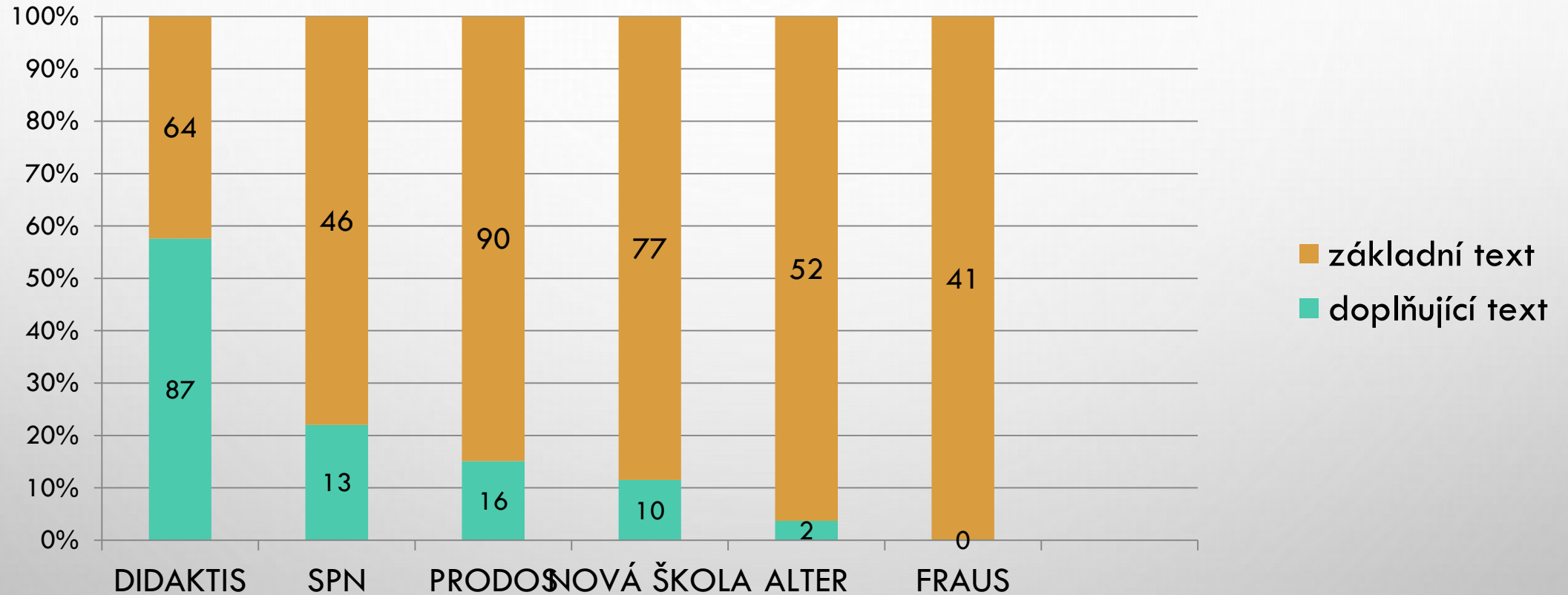
Počet datovaných událostí (letopočty)

ODCHYLKY OD PRŮMĚRU

	DIDAKTIS	PRODOS	NOVÁ ŠKOLA	SPN	ALTER	FRAUS
datované události <u>celkem</u> (průměr 83,17)	+81,60%	+28,70%	+3,40%	-26,70%	-29,10%	-57,90%
datované události <u>v základním textu</u> (průměr 60,5)	+5,80%	+48,80%	+27,30%	-24%	-14,10%	-43,80%

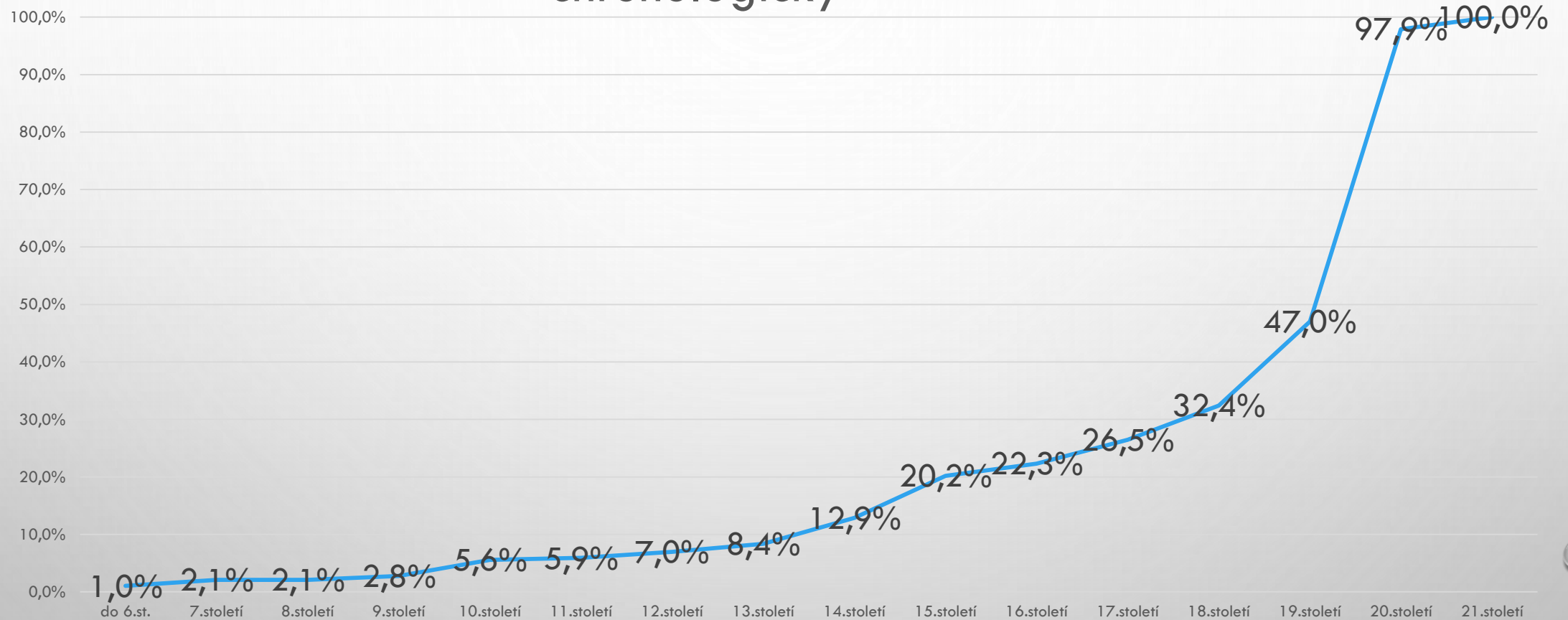
Poměr datovaných událostí v základním a rozšiřujícím textu

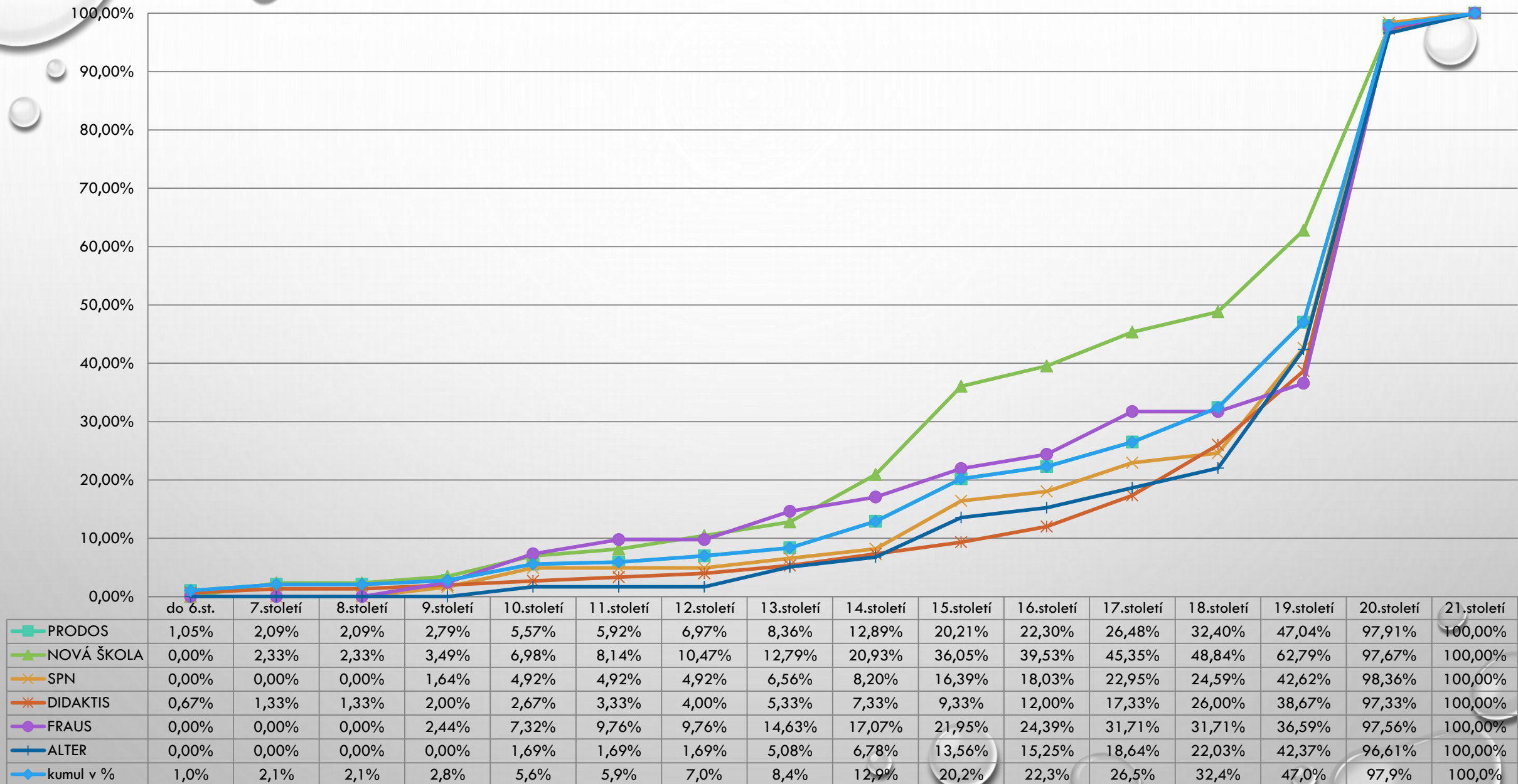
DATOVANÉ UDÁLOSTI

	n	%	kumul.č.	kumul v %
6	22	7,48%	22	7,48%
5	7	2,38%	29	9,86%
4	6	2,04%	35	11,90%
3	16	5,44%	51	17,35%
2	43	14,63%	94	31,97%
1	200	68,03%	294	100,00%
suma	294	100,00%		

Relativní kumulativní četnost datovaných událostí chronologicky

Relativní kumulativní četnost datovaných událostí chronologicky - srovnání dle nakladatelství

Letopočet (datum)	Událost – KLÍČOVÉ UDÁLOSTI (ZMIŇOVANÉ UČEBNICÍCH VŠECH 6TI NAKLADATELSTVÍCH)
	863příchod Cyrila a Metoděje
28.9.935	zavraždění sv. Václava
1212	Zlatá bula sicilská - dědičný titul krále
1306	smrt Václava III. (vymření Přemyslovců po meči)
6. 7. 1415	upálení (odsouzení k smrti) Jana Husa
1526	zvolení Ferdinanda I. Králem a nástup Habsburků na český trůn
1620	bitva na Bílé hoře
21. 6. 1621	poprava povstalců na Staroměstském náměstí
1848	revoluce (pokus o politické změny)
1914	začátek 1. světové války (atentát na Františka Ferdinanda d'Este)
1918	konec 1. světové války a rozpad Rakouska-Uherska
28.10.1918	vznik samostatného Československého státu
29. - 30. 9. 1938	Mnichovská konference (Mnichovská dohoda)
15.03.1939	okupace ČSR, vznik Protektorátu Čechy a Morava
01.09.1939	začátek 2. světové války
08.05.1945	kapitulace Německa, konec války v Evropě
1946	první poválečné volby (vítězství KSČ)
1948	únorvolby a převrat KSČ
21.08.1968	obsazení Československa sovětskými vojsky
17.11.1989	studentská demonstrace proti komunistickému režimu (sametová revoluce)
01.01.1993	vznik ČR a SR
01.01.2004	vstup ČR do EU

UDÁLOSTI ZMIŇOVANÉ V NADPOLOVIČNÍ VĚTŠINĚ UČEBNIC (22+7+6=35)

- **5: 1434 A BITVA U LIPAN**, POVSTÁNÍ ČESKÉ ŠLECHTY PŘED 30 TI LETOU VÁLKOU (TZV. 2. **PRAŽSKÁ DEFENESTRACE**) - **23. 5. 1618, DVA PATENTY CÍSAŘE JOSEFA II.** (O ZRUŠENÍ NEVOLNICTVÍ A TOLERANČNÍ PATENT Z ROKU **1781**), **ZNOVUOTEVŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA (1883)**, OBDOBÍ **PRAŽSKÉHO JARA** (NÁSTUP UMÍRNĚNÝCH KOMUNISTŮ K MOCI) – **1968 A VSTUP ČESKÉ REPUBLIKY DO NATO (1999)**.
- **4: ROK 1085**, KDY KNÍŽE **VRATISLAV II. OBDRŽEL KRÁLOVSKÝ TITUL, BITVU NA MORAVSKÉM POLI A SMRT KRÁLE PŘEMYSLA OTAKARA II. (1278)**, **KONEC 30. TI LETÉ VÁLKY A UZAVŘENÍ WESTFÁLKSKÉHO MÍRU (1648)**, **12. 6. 1848 POVSTÁNÍ V PRAZE**, **POULIČNÍ BOUŘE, 1867 - ROZPAD HABSBUŘSKÉ MONARCHIE NA RAKOUSKO-UHERSKO A 9. 5. 1945 KONEC VÁLKY V ČSR A OSVOBOZENÍ PRAHY**

DATOVANÉ UDÁLOSTI ZMÍNĚNÉ V UČEBNÍCÍCH POLOVINY (3) NAKLADATELSVÍ (35+16=51)

- **ŘAZENO CHRONOLOGICKY:**

- 995 - VYVRAŽDĚNÍ SLAVNÍKOVců,
- 1419 - SMRT VÁCLAVA IV./ZAČÁTEK VLÁDY ZIKMUNDA A POČÁTEK HUSITSKÉ REVOLUCE,
- 1492 - OBJEVENÍ AMERIKY KRYŠTOFEM KOLUMBEM,
- 1740 - NÁSTUP MARIE TEREZIE NA TRŮN (RESP. SMRT KARLA VI.),
- 1882 – ROZDĚLENÍ (KARLOVY) UNIVERZITY NA ČESKOU A NĚMECKOU, MOŽNOST STUDIA V ČEŠTINĚ,
- 1916 - SMRT CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA I., 1917 - REVOLUCE V RUSKU, 1917 - VSTUP USA DO 1. SVĚTOVÉ VÁLKY, 1929-33 –SVĚTOVÁ HOSPODÁŘSKÁ KRIZE, 1935 -ABDIKACE T. G. MASARYKA A NÁSTUP PREZIDENTA EDVARDA BENEŠE, 17. 11. 1939 - DEMONSTRACE, ZATÝKÁNÍ STUDENTŮ, UZAVŘENÍ VYSOKÝCH ŠKOL (PŘI DEMONSTRACI PROTI NACISTICKÉ OKUPACI), 27. 5. 1942 - ATENTÁT NA HEYDRICHA (OPERACE ANTHROPOID), 5. 5. 1945 POVSTÁNÍ V PRAZE PROTI NĚMECKÝM OKUPANTŮM, 1960 - PŘIJETÍ SOCIALISTICKÉ ÚSTAVY, 29. 12. 1989 – ZVOLENÍ VÁCLAVA HAVLA PREZIDENTEM A ODSUN SOVĚTSKÝCH VOJSK (1990-91, POSLEDNÍ 21. 6. 1991).

CHRONOLOGICKÉ ČLENĚNÍ UDÁLOSTÍ

- **DO 6. STOLETÍ (3):** 117 (ŘÍM NEJVĚTŠÍ ROZLOHA), 313 UZNÁNÍ KŘESŤANSTVÍ JAKO NÁBOŽENSTVÍ A 476 ROZPAD ŘÍMSKÉ ŘÍŠE (VŠECHNY UDÁLOSTI ZMÍNĚNY JEN 1X).
- **V 7. STOLETÍ (3):** SÁMOVA ŘÍŠE (623 JAKO POČÁTEK VLÁDY SÁMA, 631- BITVA U VOGASTISBURGU A 658/9 JAKO DATUM SMRTI SÁMA).
- **VELKÁ MORAVA (3):** VZNIK A ROZPAD VELKOMORAVSKÉ ŘÍŠE (833, RESP. 906/7) A ROK 863 JAKO PŘÍCHOD CYRILA A METODĚJE
- **PŘEMYSLOVSKÁ KNÍŽATA (9):** ROK 921 JAKO DATUM SMRTI VRATISLAVA I. A ZAVRAŽDĚNÍ LUDMILY NA TETÍNĚ, 925 - NÁSTUP VÁCLAVA NA TRŮN, 929 - NAPADENÍ ČECH SASY A BAVORY, 28. 9. 935 - ZAVRAŽDĚNÍ SV. VÁCLAVA, 973 - ZALOŽENÍ BISKUPSTVÍ V PRAZE, 995 - VYVRAŽDĚNÍ SLAVNÍKOVců, ROK 1085, KDY VRATISLAV II. OBDRŽEL KRÁLOVSKÝ TITUL, LÉTA 1119-25 OZNAČUJÍCÍ DOBU PSANÍ KOSMOVY KRONIKY A SMRT KRONIKÁŘE KOSMY (1125).
- **PŘEMYSLOVCI-KRÁLOVÉ (6):** 1198 - POČÁTEK VLÁDY PŘEMYSLA OTAKARA I., VYDÁNÍ ZLATÉ BULY SICILSKÉ (1212), 1278 -BITVA NA MORAVSKÉM POLI A SMRT PŘEMYSLA OTAKARA II., 1283 JAKO POČÁTEK VLÁDY VÁCLAVA II., ROK 1300, KDY SE ZAČAL RAZIT PRAŽSKÝ GROŠ A SMRT VÁCLAVA III. (VYMŘENÍ PŘEMYSLOVCŮ) V ROCE 1306.

CHRONOLOGICKÉ ČLENĚNÍ UDÁLOSTÍ

- **LUCEMBURKOVÉ (13):** **1310** - POČÁTEK VLÁDY JANA LUCEMBURSKÉHO, **1315** - VZPOURA ŠLECHTY PROTI J. LUCEMBURSKÉMU, ROK **1316** JAKO NAROZENÍ KARLA IV., **1333** - PŘÍCHOD KARLA IV. DO ČECH, BITVA U KRESČAKU A SMRT JANA LUCEMBURSKÉHO (**1346**) A V TOM STEJNÉM ROCE UVEDENÍ KARLA IV. DO ÚŘADU ŘÍMSKÉHO KRÁLE, RESP. ČESKÉHO KRÁLE (V UČEBNICI NAKLADATELSTVÍ NOVÁ ŠKOLA UVEDEN ROK 1347). DÁLE JE NĚKOLIKRÁT ZMIŇOVÁN ROK **1348** JAKO ROK VYBUDOVÁNÍ KARLŠTEJNA A ZALOŽENÍ KARLOVY UNIVERZITY, DATOVÁNA JE TAKÉ SMRT KARLA IV. (**1378**). Z POZDĚJŠÍCH UDÁLOSTÍ JSOU JEDNOU ZMÍNĚNY TŘI, KONKRÉTNĚ ROK **1380** A MOROVÁ EPIDEMIE, DÁLE UMUČENÍ JANA NEPOMUCKÉHO V ROCE **1393** A ROK **1403**, KDY BYL VÁCLAV IV. PŘIPRAVEN O MOC ZIKMUNDEM LUCEMBURSKÝM.
- **OBDOBÍ HUSITSTVÍ (11):** DVA LETOPOČTY SE VZTAHUJÍ K OSOBE JANA HUSA (**1414**), KDY HUS PŘIJÍMÁ POZVÁNÍ DO KOSTNICE A VELMI ZNÁMÉ DATUM **6.7.1415**, KDY BYL JAN HUS UPÁLEN). JEDNOU JE UVEDEN I ROK **1417** JAKO ROK PŘÍCHODU ROMŮ DO ČESKÝCH ZEMÍ. DATOVÁNA JE TAKÉ SMRT VÁCLAVA IV., RESP. POČÁTEK VLÁDY KRÁLE ZIKMUNDA A DE FACTO POČÁTEK HUSITSKÉ REVOLUCE (**1419**). Z HUSITSKÝCH VÁLEK JSOU DATOVÁNY ČTYŘI VOJENSKÁ STŘETNUTÍ (**1420** – BITVA NA VÍTKOVĚ A U SUDOMĚŘE, **1431** - BITVA U DOMAŽLIC A **1434** – BITVA U LIPAN), MEZITÍM JE VKLÍNĚN ROK SMRTI JANA ŽIŽKY (**1424**). V ZÁVĚRU HUSITSKÉHO OBDOBÍ JE UVEDEN ROK **1436** JAKO ROK ZÁVĚREČNÉHO JEDNÁNÍ S HUSITY A ROK **1437** JAKO DEFINITIVNÍ PORÁŽKA HUSITŮ. ROK **1437** JE TAKÉ UVÁDĚN V SOUVISLOSTI SE SMRTÍ ZIKMUNDA LUCEMBURSKÉHO A KONCEM VLÁDY LUCEMBURKŮ V ČESKÝCH ZEMÍCH.

CHRONOLOGICKÉ ČLENĚNÍ UDÁLOSTÍ

- **OBDOBÍ POSLEDNÍCH DVOU TŘETIN 15. STOLETÍ – 1439** - TAŽENÍ ALBRECHTA HABSBURSKÉHO PROTI TURKŮM, **1457** - SMRT LADISLAVA POHROBKA, DÁLE ZVOLENÍ JIŘÍHO Z PODĚBRAD KRÁLEM (**1458**), PROHLÁŠENÍ MATYÁŠE KORVÍNA ČESKÝM KRÁLEM (**1469**) A TAKÉ SMRT JIŘÍHO Z PODĚBRAD (**1471**). ZMÍNĚN JE TAKÉ ROK **1479** JAKO UZAVŘENÍ SMLOUVY O ROZDĚLENÍ VLÁDY NA ÚZEMÍ ZEMÍ KORUNY ČESKÉ. ROK **1490** JE UVEDEN V SOUVISLOSTI S KONCEM VLÁDY MATYÁŠE KORVÍNA A JAKO POČÁTEK VLÁDY JAGELLONCŮ. ZE ZAHRANIČNÍCH UDÁLOSTÍ JE ZMÍNĚNA CESTA KRYŠTOFA KOLUMBA DO AMERIKY (**1492**). ČASTO JE ZMIŇOVÁN ROK **1526** (BITVA U MOHÁČE A SMRT LUDVÍKA JAGELLONSKÉHO, RESP. NÁSTUP HABSBURKŮ NA ČESKÝ TRŮN).
- **OBDOBÍ VLÁDY RODU HABSBURKŮ DO 30.TI LETÉ VÁLKY** JE VE ZKOUMANÝCH UČEBNÍCH UVEDENO JEN 5 DATOVANÝCH UDÁLOSTÍ, SPOJENÝCH HLAVNĚ S OSOBOU CÍSAŘE RUDOLFA II. : KORUNOVACE RUDOLFA II. (**1575**), JEHO STĚHOVÁNÍ DO PRAHY (**1583**) A JEHO SMRT (**1611**). KROMĚ TOHO SE JEDNOU OBJEVUJE ROK **1578** JAKO DATUM VZNIKU KRALICKÉ TISKÁRNY A DATUM NAROZENÍ JANA AMOSE KOMENSKÉHO (**28. 8. 1592**).

CHRONOLOGICKÉ ČLENĚNÍ UDÁLOSTÍ

- **UDÁLOSTÍ 17. A 18. STOLETÍ** UČEBNICE **VŠECH** NAKLADATELSTVÍ UVÁDĚLY DVĚ: **1620** - BITVA NA BÍLÉ HOŘE A POPRAVU POVSTALCŮ NA STAROMĚSTSKÉM NÁMĚSTÍ (**21. 6. 1621**).
- **ČTYŘI** NAKLADATELSTVÍ VE SVÝCH UČEBNICÍCH PAK UVÁDĚJÍ DATUM **23. 5. 1618** (POVSTÁNÍ ČESKÉ ŠLECHTY, DRUHÁ PRAŽSKÁ DEFENESTRACE) A VYDÁNÍ PATENTU O ZRUŠENÍ NEVOLNICTVÍ JOSEFEM II. (**1781**). UČEBNICE
- **TŘÍ** NAKLADATELSTVÍ ZMIŇUJÍ ROK **1648** JAKO KONEC TŘICETILETÉ VÁLKY, RESP. UZAVŘENÍ MÍRU, ROK 1740 JAKO NÁSTUP MARIE TEREZIE NA TRŮN (RESP. SMRT KARLA VI.)
- **DVAKRÁT** JE PAK ZMÍNĚNO DATUM ZAHÁJENÍ POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY (1774), OBDOBÍ VLÁDY JOSEFA II. (1780-1790) A DOBYTÍ BASTILY, POČÁTEK VELKÉ FRANCOUZSKÉ REVOLUCE (14. 7. 1789).
- **POUZE JEDNOU SE VYSKYTLA 18 UDÁLOSTÍ** Z NICHŽ VÍCE NEŽ POLOVINA – OZNAČENÉ KURZÍVOU – POUZE V TEXTU ROZŠÍŘUJÍCÍHO (DOPLŇUJÍCÍHO) UČIVA: SESAZENÍ FERDINANDA II. A ZVOLENÍ FRIDRICH A FALCKÉHO (1619), KONEC VLÁDY FRIDRICH A FALCKÉHO (PROSINEC 1620), VYDÁNÍ OBNOVENÉHO ZŘÍZENÍ ZEMSKÉHO (1627) DOBA VLÁDY MARIE TEREZIE (1740-80), SELSKÉ POVSTÁNÍ VE VÝCHODNÍCH ČECHÁCH (1755), SESTROJENÍ PRVNÍHO PARNÍHO STROJE (1765), POČÁTEK VLÁDY JOSEFA II. SE SVOU MATKOU (1765), POČÁTKY POUŽÍVÁNÍ PARNÍHO STROJE (1780), DOBYTÍ MAGDEBURGU (1631), SMRT JANA AMOSE KOMENSKÉHO (1670), POČÁTEK ČARODĚJNICKÝCH PROCESŮ (1678), POVSTÁNÍ PODDANÝCH (24. 4. 1680), STAVBA CHRÁMU SV. MIKULÁŠE (1704-55), PROHLÁŠENÍ JANA NEPOMUCKÉHO ZA SVATÉHO (1729), SESTROJENÍ BLESKOSVODU (1754), ROZBITÍ BLESKOSVODU VENKOVANY (1760), JEN TŘI ČESKY MLUVÍCÍ ÚŘEDNÍCI V ÚŘEDNICKÉM APARÁTU RAKOUSKA (1770), ZALOŽENÍ TEXTILNÍ MANUFAKTURY V LIBERCI (1787).

UDÁLOSTI 19. STOLETÍ (ZMÍNĚNÉ VÍCE NEŽ 1 X)

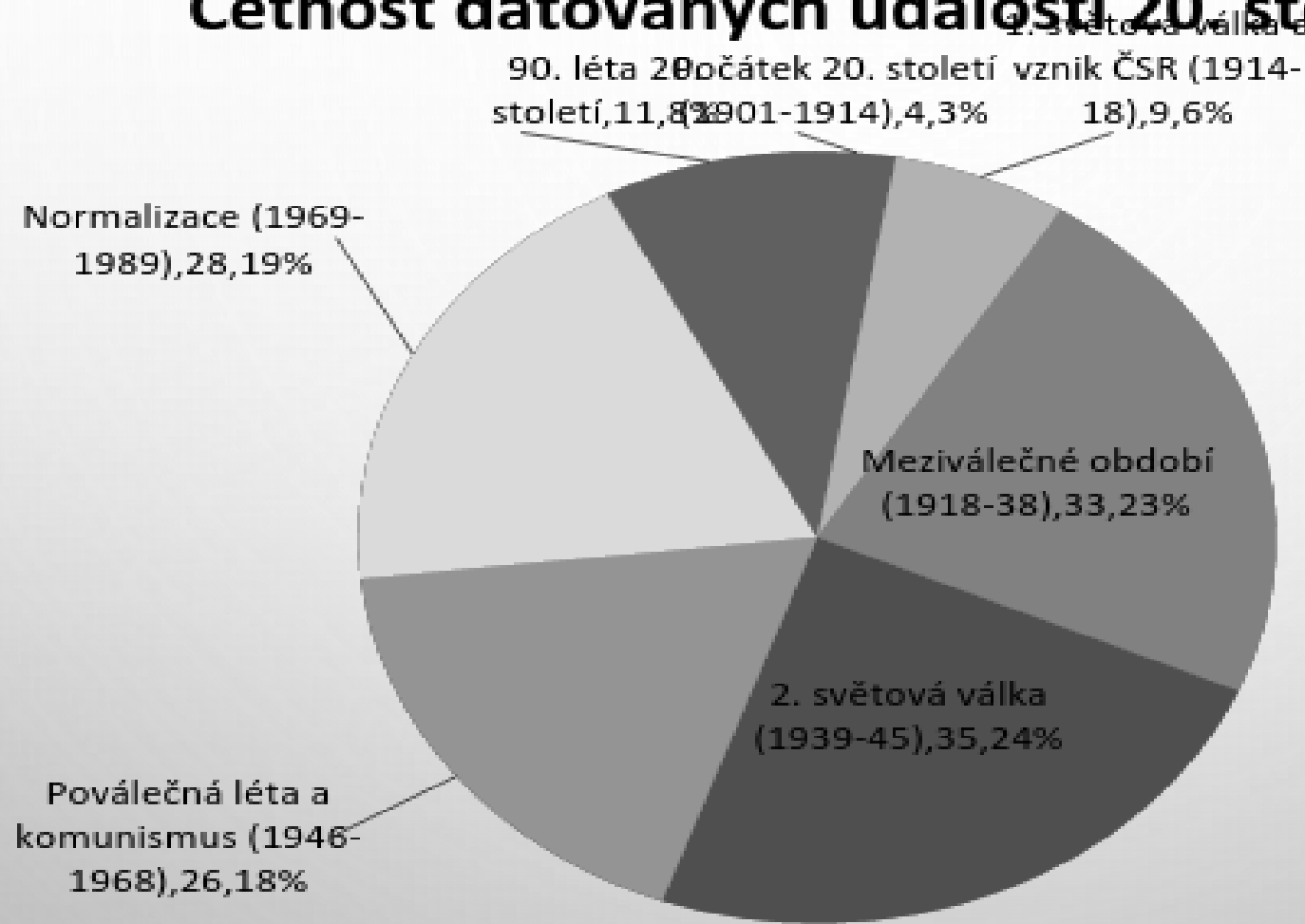
- **5:** NEJČASTĚJI ZMIŇOVÁN REVOLUČNÍ ROK 1848 A ZNOVUOTEVŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA V ROCE 1883
- **4:** 1867 A ROZPAD HABSBUŘSKÉ MONARCHIE NA RAKOUSKO-UHERSKO.
- **3:** 12. 6. 1848 - POVSTÁNÍ V PRAZE/POULIČNÍ BOUŘE A ROK 1882, KDY DOŠLO K ROZDĚLENÍ KARLOVY UNIVERZITY NA ČESKOU A NĚMECKOU A VYSKYTLA SE MOŽNOST STUDIA POUZE V ČEŠTINĚ.
- **2:** BITVA U SLAVKOVA (VÁLKA NAPOLEONA S RAKOUSKEM) V ROCE 1805, ZRUŠENÍ PODDANSTVÍ A ROBOTY (1848), BŘEZEN 1848 - SETKÁNÍ ČECHŮ (REVOLUCE), 1848 - NÁSTUP FRANTIŠKA JOSEFA I., DATUM NAROZENÍ T. G. MASARYKA (7. 3. 1850) A DÁLE PŘIJETÍ ÚSTAVY V HABSBUŘSKÉ ŘÍŠI (1861), ZALOŽENÍ SOKOLA (1862), OTEVŘENÍ NÁRODNÍHO DIVADLA (1881) A VÝROBA PRVNÍHO AUTOMOBILU U NÁS (1897).

UDÁLOSTI 19. STOLETÍ ZMÍNĚNÉ JEN JEDNOU

- 1804 Napoleon prohlašuje Francii za císařství
- 1804 počátek rakouského císařství
- 1804 v Anglii postavena první parní lokomotiva
- 1815 první parní automobil v Praze
- 1818 založení Národního muzea
- 1829 počet obyvatel v Ostravě v počtu 1752
- 1832 postavena koňská železniční dráha
- 1834 poprvé zazněla píseň Kde domov můj
- 1835-39 vychází Česko-německý slovník
- 1839 první parní železnice
- 1839 zahájení provozu železnice Vídeň-Brno
- 1843 výroba kostkového cukru
- červen 1848 Slovanský sjezd
- 1859 živnostenský zákon zakazující práci dětí
- 1865 založení Amerického klubu dam
- 16. 5. 1868 položení základního kamene Národního divadla
- 1878 sňatek TGM
- 1881 požár Národního divadla
- 1881 stěhování TGM do Prahy
- 1882 první všesokolská slet
- 1882 TGM profesorem na univerzitě
- 1885-90 stavba Národního muzea
- 1885 postavena koncertní síň Rudolfinum
- 1891 Jubilejní zemská výstava
- 1894 založení továrny Baťa
- 1895 založení továrny Laurin a Klement
- 1899 zahájení výroby motocyklů Laurin a Klement
- 1900 počet obyvatel vzrostl na 10 000 000

20. STOLETÍ (PŘES 50% DATOVANÝCH UDÁLOSTÍ)

Četnost datovaných událostí 20. století

Období 20. století	Datované události
Počátek 20. století	<i>zahájení výroby automobilů Laurin a Klement (1905), počet obyvatel Ostravy vzrostl na 36 754 (1910), Baťovy závody zaměstnávají 350 dělníků (1910), první let letadlem (1911)</i>
1. světová válka	začátek 1. světové války (atentát na Františka Ferdinanda d'Este) – 1914, bitva u Yper (1915), vydávání potravinových lístků (1915), bitva u Verdunu (1916), smrt Františka Josefa I. (1916) revoluce v Rusku (1917), vstup USA do 1. světové války (1917), vznik československých legií (1917), konec 1. světové války a rozpad Rakouska-Uherska (1918)

VZNIK ČESKOSLOVENSKA A MEZIVÁLEČNÉ OBDOBÍ (1918-39)

vznik samostatného Československa (28. 10. 1918), rozpad Rakouska-Uherska (1918), okupace ČSR, vznik Protektorátu Čechy a Morava (15.3.1939) - 6x;

Mnichovská konference (29. -30. 9. 1939) – 5x;

světová hospodářská krize (1929-33) – abdikace T. G. Masaryka a nástup E. Beneše (1935) – 3x;

období první republiky (1918-38), TGM zvolen prezidentem (1918), vydání nové Ústavy (1920), začátek rozhlasového vysílání (1923), Hitler předsedou vlády (k moci nacisté v Německu) -1933, počátky budování čs. opevnění (1935), Hitler vyhrožuje válkou (1938), vyhlášení Slovenského štátu (14.3.1939) – 2x;

píseň "Kde domov můj" součástí státní hymny (1918), založení trampské osady "Ztracená naděje" (1918), přihlášení Slováků k nově vzniklému státu (30. 10. 1918), připojení Rusínů k ČSR (1919), založení hudební konzervatoře (1919), hokejisté získávají bronz na MS v hokeji (1920), vznik SSSR (1921), založení KSČ v ČSR (1921), ve škole se žáci učí ze 26 slabikářů (1924), první promítání krátkých zahraničních filmů (26. 4. 1924), sloučení závodů Laurin a Klement a Škoda (1925), projev K. Gottwalda na Národním shromáždění (1929), Agrární strana získává přes 1 milion hlasů (1929), první československý film se zvukem "Když struny lkají" (1930), 7200 z 12000 nezaměstnaných ve Šternberku (květen 1937), smrt T. G. Masaryka (14. 9. 1937), vybudování mrakodrapu pro sídlo firmy Baťa (1938), opuštění vily Tunenghat (1938),

vybavení kina pro zvukové filmy (1938), přijetí Mnichovské dohody Benešem (30. 9. 1938), uzavření ochranné smlouvy Slovenska s Německem (březen 1939), přijetí Ústavy na Slovensku (léto 1939), napadení Finska sovětskými vojsky (1939), vznik tajné železniční odbojové organizace v Brně (1939) – 1x.

OBDOBÍ 2. SVĚTOVÉ VÁLKY (1939 – 1945)

začátek 2. světové války (1.9.1939), kapitulace Německa, konec války v Evropě (8.5.1945) – 6x;

konec války v ČSR, osvobození Prahy (9.5.1945) – 4x;

demonstrace, zatýkání studentů, uzavření vysokých škol (17.11.1939), atentát na Heydricha/operace Anthropoid (27.5.1942), povstání v Praze proti německým okupantům (5.5.1945) – 3x;

zásah nacistů proti manifestaci, postřelení J. Opletala (28.10.1939), vstup USA do 2.sv.války (1941), vyhlazení Lidic, Ležáků (10.6.1942), začátek osvobozování Československa (podzim 1944) – 2x;

vyhlášení války Německu (VB a Francie) - 3.9.1939, pohřeb Jana Opletala a protest proti okupaci (15.11.1939), dohoda o hospodářské spolupráci Slovensko+Německo (leden 1940), Německo obsazuje západní Evropu (jaro 1940), napadení Francie Německem (14.6.1940), kapitulace Francie (22.6.1940), smrt pilota Josefa Františka (8.10.1940), povinná výuka němčiny na školách (1941-2), ukončení stavby čs. Opevnění (1941-2), Německo napadá SSSR (1941), bitva u Stalingradu (1942), smrt Heydricha (4.6.1942), dopadení atentátníků na Heydricha a jejich usmrcení (18.6.1942), zvrát ve 2.sv.válce, Německo začíná být poráženo (1943), vylodění Spojenců v Normandii (1944), osvobozování ČSR (duben/květen 1945), osvobozování Moskvy (jaro 1945), Podkarpatská Rus součástí SSSR (1945), podpis německé kapitulace (7.5.1945), atomová bomba na Hirošimu (6.8.1945), atomová bomba na Nagasaki a kapitulace Japonska (9.8.1945) – 1x.

NÁSTUP KOMUNISMU (1946 - 1968)

první poválečné volby (vítězství KSČ) – 1946, volby a převrat KSČ (únor 1948), Pražské jaro (nástup umírněných komunistů k moci) -6x
obsazení Československa sovětskými vojsky (21.8.1968) – 5x;

přijetí socialistické ústavy (1960) – 3x;

počátky snah o komunismus s lidskou tvář (1960), první člověk obletěl k zeměkouli (1961) – 2x;

projev Churchila a začátek studené války (1946), zhoršení vztahů v čs. Vládě (komunisté x demokraté) – 1947, odstoupení Edvarda Beneše (1948), demise vlády (25.2.1948), Klement Gottwald prezidentem (červen 1948), smrt Edvarda Beneše (září 1948), nucení zemědělců vstupovat do JZD (1948), vyhlášení všeobecné deklarace práv a svobod (1949), vznik NATO (1949), zatčení Milady Horákové (1949), poprava Milady Horákové (27.6.1950), nezávislost Vietnamu (1954), otevření první restaurace McDonald (1955), počátky EU (1957), první Tuzex v Praze (1957), založení JZD v Habrovanech (1957), vypuštění družice Sputnik (4.10.1957), zákaz kočování Romů (1958), většina kolonií v Africe a Asii vyhlásují samostatnost (1960), změna názvu republiky na ČSSR (1960), válka USA x Vietnam (1964), smlouva o dočasném pobytu sovětských vojsk (říjen 1968), odstoupení A. Novotného z funkce tajemníka KSČ (1968), schválení dokumentu "Akční program KSČ" (1.-5.4.1968), zatčení Františka Kriegela (21.8.1968) – 1x.

OBDOBÍ NORMALIZACE (1969 - 1989)

studentská demonstrace proti komunistickému režimu/sametová revoluce (17.11.1989) – 6x;

Václav Havel zvolen prezidentem (29.12.1989) – 3x;

Husák nahrazuje Dubčeka v čele KSČ (jaro 1969), přistání člověka na měsíci (1969), upálení Jana Palacha (16.1.1969), Charta 77 (leden 1977), prohlášení Anežky české za svatou (1989), celorepubliková generální stávka (27.11.1989) – 2x;

hokejisté poráží SSSR v hokeji (březen 1969), změny ve vedení KSČ (duben 1969), protikomunistická povstání (1969), zvýšení přídatků na dítě a příspěvek pro mladé manžele (1969), stavba sídlišť (1970), přesun kostela v Mostě (30.9.- 27.10.1975), komunisté sjednocují Vietnam (1976), ukázka ze školního sešitu (1976), smrt Františka Kriegela (1979), první raketoplán Kolumbia (12.4.1981), změna politiky komunistů (1985), změna politických poměrů v SSSR (1985), konec studené války a pád komunismu (1989), největší demonstrace proti komunismu (25.11.1989), zrušení zákona o vládnoucí moci KSČ (29.11.1989), otevření hranic s Rakouskem (4.12.1989) – 1x.

1990-2000

vznik ČR a SR (1.1.1993) - 6x;

vstup ČR do NATO (1999) - 5x;

odsun sovětských vojsk (poslední 21.6.1991) - 1990/91 - 3x;

svobodné postkomunistické volby (1990) - 2x;

přijetí názvu Česká a slovenská federativní republika (duben 1990), privatizace Škoda auto (1990), vypuštění Hubblova dalekohledu (1990), zákon o rozdělení Československa (1992), vítězství zastánců rozdělení ČSFR ve slovenských volbách (1992), otevření největší restaurace MC donalds v Československu (1992), "Kde domov můj" součástí české státní hymny (1993), omluva římskokatolické církve Janu Husovi (1999) - 1x.

21. STOLETÍ

vstup ČR do EU (1.1.2004) – 6x;

otevření restaurace Mc Donalds pro sněžné skútry (2002), konec prezidentského období V.Havla (2003), konec povinné vojenské služby (2004), přistoupení Bulharska a Rumunska do EU (2007), vstup ČR do Schengenu (2007), Miloš Zeman zvolen prezidentem ČR (2013) – 1x.

ZÁVĚRY

- JEN NECELÝCH 10%, (OSOBNOSTI) RESP. 7% (UDÁLOSTI) POJMŮ SPOLEČNÝCH, JEN ASI 26% STEJNÝCH OSOBNOSTÍ V NADPOLOVIČNÍ VĚTŠINĚ (JEN 11% UDÁLOSTÍ)
- ROZDÍLY MEZI UČEBNICEMI JEDNOTLIVÝCH NAKLADATELSTVÍ STATISTICKY VÝZNAMNÉ (ČETNOSTI)
- OSOBNOSTI – PANOVNÍCI, POSTAVY Z POVĚSTÍ A POHANSKÝCH BOHŮ, OSOBNOSTI NÁRODNÍHO OBROZENÍ, MINIMUM ZAHRANIČNÍCH OSOBNOSTÍ
- UDÁLOSTI – ZEJMÉNA 20. STOLETÍ, HLAVNĚ KLÍČOVÉ BITVY, ZMĚNY STÁTNÍHO ZŘÍZENÍ, PŘÍCHOD KŘESŤANSTVÍ, 2. SVĚTOVÁ VÁLKA, PŘECHOD K DEMOKRACII

BIBLIOGRAFIE

- TUPÝ, JAN. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI (VZDĚLÁVACÍ OBSAH). *METODICKÝ PORTÁL: ČLÁNKY* [ONLINE]. 19. 10. 2005, [CIT. 2016-12-07]. DOSTUPNÝ Z WWW: <[HTTP://CLANKY.RVP.CZ/CLANEK/C/Z/336/VZDELAVACI-OBLASTI-VZDELAVACI-OBSAH.HTML](http://clanky.rvp.cz/clanek/c/z/336/vzdelavaci-oblasti-vzdelavaci-obseh.html)>. ISSN 1802-4785.
- MAŇÁK, JOSEF. UČEBNICE JAKO KURIKULÁRNÍ PROJEKT. IN HODNOCENÍ UČEBNIC. 1. VYD. BRNO: PAIDO, 2007. S. 24-30, 7 S. PEDAGOGICKÝ VÝZKUM V TEORII A PRAXI, 7. ISBN 978-80-7315-148-5.
- PRŮCHA, J. UČEBNICE: TEORIE A ANALÝZY EDUKAČNÍHO MÉDIA. BRNO : PAIDO, 1998.
- SIKOROVÁ, ZUZANA. UČITEL A UČEBNICE: UŽÍVÁNÍ UČEBNIC NA 2. STUPNI ZÁKLADNÍCH ŠKOL. OSTRAVA: OSTRAVSKÁ UNIVERZITA V OSTRAVĚ, PEDAGOGICKÁ FAKULTA, 2010. ISBN 978-80-7368-923-0.

DĚKUJI ZA POZORNOST

- ONDREJ.SIMIK@OSU.CZ

